چیـــرۆك/ درەختێــــكی بێ ڕەگ.. نیكۆلای خایت□ق.. و: نەژاد عزیز سورمێ

لێم دەپرسی ناوت چییە؟ سوپاست دەكەم! ساڵێكی تەواوم لەم شارەدا بەسەر برد، هەموو ڕۆژێ لەسەر ئەم جێیە دادەنیشم، تا ئەو سەعاتەی كەسێك لێی نەپرسیوم»ناوت چییە؟«.. هەرگیز، تۆ یەكەمین كەسی.. بۆیە سوپاست دەكەم، خوا لەسەر بەدەنێكی ساغ ڕاوەستاوتان بكا، هیواداریشم نەگەیە ئەو ڕادەیەی منی گەیشتوومەتێ.

ئایا برسیم؟ تینووم؟ نەخێر، تەماشای ڕووی دەرەوەم بكە بێ عەیبم دەبینی. كچەكەم شووی كردووە و لە گوندیدا دەژی. منداڵەكەی لەو پەڕی تەندروستی دایە، مێردی سەرۆكە… كوڕەكەم لە وەزارەتێدا پێی دەڵێـن گەورەی ئ□ــدازیاران شایەدنــامەیێكی بە قەوارەی چەرچەفێ هەیە، ئۆتۆمبیل دەیباتە سەر ئیش و ئۆتۆمبیل دەیهێنێتەوە، ژنەكەی پزیشك و فەرمانبەرە و مـووچە وەردەگـرێ، لە حەوزێكـی فەخفـووری بۆرسلانیش دە ئاوێ دەكەون، خواردنم ئەمما خواردن، جێ و بالنگانیشم ئەمما جێ و بالنگان، لەگەڵ ئەوەشدا حاڵم لە ماڵێدا حاڵ نییە، تـابڵێی خەراپە، بەڵـام چار چییە؟ لێـی دەكشێمەوە، دەبنیسـێم و دەتـوێمەوە، نە تـام لە خـواردنێ دەكەم نە دەتـوانم لە بیـرەخەوێ ڕابچم، سەرەڕای ئەوەش گەلەك خەڵەت و پەڵەتم لە مێشكدا دەخوڵێنەوە كەسێ نابینم بۆی بگێڕمەوە..

بیگێڕمەوە؟ كەواتە پێم دەڵێن دەبەنگە و بەڵكو شێتیش، سەیرێكی ئەم نموونەیە بكە: شتێكی سادە و ساكار (ماست). بە كیرچی كوڕم وت: كوڕم كیرچ لێم گەڕێ بابچم ماست بكرم، لێم گەڕێ تاكو ڕابێم وەك ئینسانێـك كە خەڵكـی دەبینێ و دەیـبینن، كە بـانگی دەكەن فێنـك دەبێتەوە، مەگەر وانییە؟ وەڵـامی دایەوە: ــــــ نــاچی. لەوانەیە ئاگات لە خۆ ببڕێ ئۆتۆمبیلێ شتێ خۆت پی دادا، ئەو وەختە كێ قوڕ بەسەری خۆی دەكا،(من). وەك وتم لە ماڵەوە دانیشە و چی بە چاك دەزانی ئەوەی بكە!

جا لە ماڵەوە چ دەكەم، ماڵێكی گەورە ئەسپی تیا تاودە، پانسیۆنێكی تەواوە، ڕێـك و پێـك لە ژوورەوە ڕازانـدراوەتەوە، هەمـوو شتێكـی تێدایە، مافور لە پاڵ مافورییە تا لە ڕۆیشتنا ساتمە نەبەی، عاردە دارینەكەی لووس و خلیسكانە هەر لەسەری بجوولێیتەوە دەكەوی. ــ لە ژوورەوە پاڵ كەوە ــ، كوڕەكەم دەڵێ لە ژوورەوە پاڵ كەوە، بژی،

بخۆ، بخۆرەوە و بیر لە هیچ مەكەرەوە!! ئەی هاوار! چۆن بژیم؟
لەگەڵ كێ؟ لەگەڵ مێز؟ یا لەگەڵ سندووقی نوینان؟! ئەو خۆی و
ژنەكەی ئێواران نەبێ نایەنەوە، لەگەڵ گەردی بەیانیشدا وەدەر
دەكەون كە دەشگەڕێنەوە لە پاڵ یەكدی ڕوو بە سندوقەكەی شەیتان
دادەنیشن فلیمێ ببینن، كە وەختی نووستنێش دادێ پێكەوە پێم دەڵێن
هەستە.. شەوباش، شەوت باش خواحافیز، شەوێكی خۆش… ئا بەو جۆرە
وشانە ساڵێك و ـــ ئەوەندەیە پێك دەگەین و لێك جودا دەبینەوە،
تەنانەت كە منداڵەكەیان لە ماڵەوە بێ چاكترە، یاری لەگەڵ دەكەم،
چاوەدێری دەكەم، بەمەیش تەمم لەسەری پەرت دەبێ بەڵام بووكە
چۆلیەكەم ـــ خوای لێ ڕازی بێ ـــ لە باخچەی منداڵانی داناوە،
ئیتر هەفتەی جارێك نەبێ نایبینم… هەموو یەك شەمووما نێ. دەزانی بۆ
چی ناردوو یەتیە باخچەی منداڵان؟ تاكو وشە و قسەی دێهاتم لێ فێر
نەبێ، تا زمانی لەنگ نەبێ كەمن بە شێوەی گوندی لەگەڵی دەدوێم.
لەو باوەڕەدای بازن جنێوو منێوم فێر كرد بێ؟ نەخێر، تەنها لە پێش
ئەو قسەیێكم لەگەڵ كرد لە باتی ئەوەی بڵێم (دار) پێم وت (شووڵ)..
منیش مەبەستم لە دارێكی باریكەلە بوو كە ب□ ل□□دان بە كاری
دەهێنین، ئێمە لە گوندی پێی دەڵێین(شووڵ)، لەبەر ئەوەی
باریكەلەیە و لە كاتی لێدان دەچەمێتەوە، لە دەستی نەوەكەم نابوو
ئەسپەكەی پێ لێ خوڕێ، وتم: ـــ ها كوڕم ئەو شووڵەی بگرە بەر
نەبیتەوە دایكی قیژاندی:ـــ ئەو شووڵە چییە؟ بۆ نەت وت (دار)؟ تۆ
بەم جۆرە وشانە زمانەكەی تێك دەدەی..!
ـــ: ئنجا بووكێ چی تێدایە، منداڵەكە ئەم جۆرە وشانەیش فێر دەبێ
ـــ(دار) بە ئەستوورەكەی دەڵێن، بەڵام باریكەكە پێی دەڵین (شووڵ)،
ئەویش هەر لە دارەوە وەرگیراوە، لێی گەڕێ بافڕی ببێ لەوانەیە
پێویستی پێ بێ.
ـــ: نابێتە شوان تا پێویستی بە(شووڵ)ی تۆ هەبێ، كە دەگاتە ئەوەی
خوێندنی دواناوەندیش تەواو دەكا زمان فێر دەبێ، ئەو كات بڕیاری
پێویست دەدا.. بە هەر حاڵێ بێ، پێویستی بە (شووڵ)ی تۆ نابێ. هەر
بە هۆی ئەم شووڵەیشەوە بوو
نێردرایە باخچەی منداڵان! بە مێردەكەیم وت: چاكتر وایە، من
بگەڕێمەوە لادێ، منداڵەكەش بێتەوە ما□□□. ب□□ام ئەو كارەكەی
بڕاندەوە و وتی: ـــ: هەرگیز! گەڕانەوە نییە.. دەگەڕێیەوە بەتەنێ
بژی، تا بكەومە بەر زاروزمانی خەڵكی لادێ! (ناتوانێ بابی بەخێو
بكا).. لێرە پاڵ دەوە، بخۆو بخۆرەوە و بیر لە هیچ مەكەرەوە. بخۆ!
بەڵام ئاخر نە چێشتی گەرمكراوەی ناو قووتووم پێ خۆش نییە، ئەوەی
لە قووتوو ئاخنراوە، كەبابی ناو قووتوو هەموو شتێك قووتوو كراوە،
قووتوو دەكەنەوە و خواردن تێ دەكەن لە هەموو ئیشانیش وێرانتر

بووکەکەم تیژاوەی بەسەر دادەکا.. کە چووە ئەڵمانیا، دیتی لەوێ هەموو شتێك بە تیژاوە دەخۆن، ئەویش هەستا ئامێرێکی ئامادە کردنی کەی هەر تەواو دەبێ دروستی دەکاتەوە وەك بەڕەی قەت تەواو نابێ، گۆشتی گوێلکە، گۆشتی بەراز، شێخ مەحشی هەمووی تیژاوی لەگەڵە دایە، نە دەتوانی چێشنی ئەو دانە بناسییەوە دەیخۆی، نە دەشتوانی نەیخۆی! ژنەکە تەبیات تیژ و مزوورە مەنج دادەگرێ.. جارەکیان بە (کیرچ)م وت: ـــ : دەبێ ئەو تیژاوەی لێ بەن بەری! ـــ : بۆ؟

ـــ : چونکە سەبارەت بەوەوە گەدەم ئازارم دەدا..

ـــ : ڕاست دەکەی، ئەمەش مانای وایە کە تۆ تووشی قورحە بوویت بەیانی دەتبەم معایەنەت دەکەم. ئەگەر تووشی بووبی دەیبڕن. ـــ : بمبەن! بمبە بەڵکو بمبڕن.. چی دەبێ با ببێ، با بمبڕن با سکم هەڵدڕن، بەڵام با لەم تیژاوەم ڕزگار بکەن، جارەکیان حەزم چووە ئەوەی نەختێ سیر و خوێ بکوتم و لەگەڵی سرکە خۆراکەکی ئینسانی بخۆم، ئەو ژنەم وەك دەرمانی یەکساتە بوو بۆم لە دوای تیژاوی بەڵێز، دووبارە و سێ بارەم کردەوە، بەڵام جارە بەسەهوو چووم لە بیرم چوو پەنجەرەکان بکەمەوە، دیار بوو دکتۆرەش بۆنی سیری کرد بوو، وتی: ـــ بۆنی چ کەلاشەکە ئەم بۆنە؟ نەمتوانی درۆ بکەم، پێم وت: سیر. ـــ : جا سیر لێرە چی دەکرد؟ ـــ : ئە.. وەڵڵاهی چیت لێ بشارمەوە جنیم و خواردم. (کوتەکەم دەکوتم)… چ هات و هاواری نەکرد لەگەڵ ئەوەی پێیشکیشی دەهاوێشتن، نەی قیژاند، ئەو بەو جۆرەش نییە ئەوەندە سادە بێ.. هێمن و لەسەرخۆ دەپەیڤی بەڵام بە شێوەیەك، داغی دەکردم. ـــ : زۆرباشە! بەخوا جوانە، بەخێ و بە کیرچی ئەم ناو ماڵەمان لە چوار قوژنەی دونیایە کەکردووەتەوە، تۆش دەی بە سیری گوڵاوپژێنی دەکەی، کانتۆرەکە بۆگەنی کردووە، دارتاشە بانگ دەکەم بیگۆڕێت، ئیتر لەمەو دوا هەرگیز ناتوانم پێشوازی لە میوانان بکەم. دوای کێششەکی زۆر ڕازیم کرد کانتۆرەکە تێك نەشکێنێ، پێم وت: ئەمجارەش چاو لێ هەڵدەم بپۆشە ئیتر جارەکی تر چاوت بە سیری ناکەوێتەوە. با ئاشت بینەوە!

ئاشتی.. جا بۆ ئاشتی؟! دوو جارانم بەشداری شەڕە کردووە، جاری یەکەم لە پێشەوە بووم و لە جاری دووەمیشدا لەگەڵ ئەوانەدا بووم ئازووقەمان بۆ کەتیبەکە ڕەوانە دەکرد، ئەوەشت پێ بڵێم لە شەڕدا، نە ترساوم و نە مردوویشم، بەڵام دەتوانم بڵێم کە مرۆڤ دەشێ بە هۆی (ئاشتی) یەوە لەسەرخۆ بمرێ. مەسەلەکەت بە ڕوونتر دەکەمەوە:

ـــ مرۆڤ لە ماڵێ دابنێ، وازی لێ بێنە بۆ کارو کاسبی، هەموو شتێکی بە تیژاوە دەرخوارد بدە باسی بایەی بۆ بارانە بۆ بکە.. حەیاتی لێ دەبڕێ!!

بە کیرچم وت: ـــ : کە بۆ کردنەوە و داخستن دەچیتە لای بناوانە،

هەندە قەدی (شەڕەبی)م بە لەگەڵ خەت بەنە سەبەتەی پێ دروست دەکەم.
کوڕەکەم وتی: ـــــ: تە سەبەتەی خەتت دروست کردووە، بە خەت بە ڕەحەتی دانیشە و لە دوو ئەوەی بە بە چاکی دەزانی! (بەڕەحمەت) بە هەر لە دایکی دەکا، قسەیەك دەکا لەی نایەتە خوارەوە تەنانەت ئەگەر چەند ساڵەکیشی بە سەردا تێپەری بە.. قسەیەکی کرد لەی پەشیمان نابەتەوە. ئەو ئەندازیارە و تەنها لە ژماران دەگا،(2) لە لای هەر دەکاتە (2)، سفریش هەر سفرە، لەوەی زیاتر قسەی قەڵەی..
(شەو شاد، ڕاکشە بەڵکو خەوت لێ بکەوە)! راکشە بەڵام نەنووی، هەر پاڵ دەکەوم و ناکەوم هەست بە گەژی و سەرسووڕان دەکەم.
با حاڵی خۆمانت بۆ بگێڕمەوە! پێم دەڵێن، بابە بۆچی ئێمە لەگەڵ ئەوەش وێکڕا لە جێگایەکی دەژین و لەسەر یەك خوانیش دەخۆین لە یەکتری غەریبین؟ ئێمە بە ڕادەیەك غەریبین لە یەکتری، کە ئەوان ڕازی نەبوون مناڵەکە بە ناوی من بکەن، چونکە ناوی من (ئیگنات)ـە و منداڵەکانیش بە(گاتیە) بانگی دەکەن، ناویان نا (کراسیمێر)..
ناوەکی نوێیە. بە باپیریتیان دەگوت (گاتیە)، بابیری باپیریشت ناوی (گاتیە) بوو، هەردووکیشیان ژیانەکی پڕ خەباتیان لەگەڵ یاخی بووەکانی (هایدەت) دا بەسەر برد، بەشداری گەلەك شەڕانیان کرد، ناوە گەیاندبووینەوە یەك و هەردووکیش بەنهێنی لایەنگیری شۆڕشگێڕەکان بوون.. ئەوەتا ئێستاش نەوەکەیان ناوی دەنرێ (کراسیمێر). با لە ناوەکە بگەڕێین، ئەوەتا باوکی وازی لە (ئگناتۆن) هێناوە و بووەتە (ئیگناتیف)، تەنانەت لەدەلیلی تەلەفۆنیشدا نووسیویەتی: ئەندازیار (کیریل ئیگناتیف). زەنگی تەلەفۆن لە دەدا هەڵێی دەگرم: ـــــ: کێتان دەوێ؟ ـــــ: هاوڕێی ئەندازیار (ئیگناتیف)! کە هاتەوە بەرەو ڕوو پێم وت: ـــــ: شەرەتی خۆزانەکەم (ئگناتۆق)ـە، ئێمەش لە مێژە لە دادگادا تۆمار کراوە، لەبەر خاتری ئەم خۆزانەیش چوویتە زانکۆیە و ئەندازیەت خوێند و وات لە هات سواری ئۆتۆمبیل ببی، ناوەکەی ترت لە کوێدا هێنا، یا لە خۆزانەکە بە بەری دەبی و لە ڕۆژنامەی ڕەسمیش بەناوی دەکەیەوە، یا ئەوەیە ناوم ناگۆڕی و بەزی لە ناکەیەوە!
گەلەك جاران جوابی داومەتەوە، بەڵام ئەمجارە فززەی نەکرد لەگەڵ ئەوەشدا ئازایەتی من دادی نەوەکەمی نەداو ناوی هەر بە (کراسیمێر) مایەوە. جا ئەمە سەرکۆڵەکی بچووکە، هی گەورەتریش هەیە کە جارەکیان. وەریان چەرخاند، کونەکی ترسناکی لە هەستمدا کردەوە.
ئەوە شەوە، دوو سەعات بوو بەنی تەنگ کرد بووم، لە خەم دەپرسی:
بۆچی ماڵی خۆم لە گوندی بەجێ هێشت و هاتم گەشە گیری ئەم قەفەسە زێڕینەی بووم؟ بۆچی؟ بەڵام تۆ وەرە ئەوەی بە کوڕەکەم بڵێ، کە پێم دەڵێ: چ دەکەی لە گوندی بە تاقی تەنێ دەژی؟ چۆن دەتوانم تێی

بگەیێنم، کە من لە ماڵێ دەبم لە گوندی، لە دڵێ جیهانێدا دەبم. لە بێستانێدا گێڵاس و کولەکە و پیواز و تەڕە و فێقی تر... شتێ خوڕەی دێ، شتێکی تر هاشەی دێ، سێیەم دەبۆڕێنێ. پێش ئەوەی بێمە ئێرە دوو بەرخم هەبوون، دوو بەرخی سپی جەربەزە، فێر ببوون کە بە ماندوویی□تی دەگەڕامەوە و ل□ بەر دەرگا دادەنیشتم، لەشم ئارەقەی لەبەر دەڕۆیی، لێم نزیك ببنەوە و بە زمان ئارەقەی بناگوێ و مل و هەرجێیەکی زمانی تێدا بسوڕابا یەوە دەیان لێستەوە، لەگەڵ سوێریشی دەیان لێستەوە.. پفیان دەکرد، دەیان لێستەوە و پفیان دەکرد... وەك بڵێی بۆ خواردنی قوربانیەکی پیرۆز ئامادەم بکەن.. هەردووکم بۆ کوڕەکەم کوشتنەوە.. تاکو ئێستاش خۆم نەبەخشیوە، کە گوێیان لە کرانەوەی دەرگا دەبوو، دەستیان بە باڕەباڕ دەکرد، ئماع.. ئماع..ممماع... شتێکت لەبارەی دەرگاکەت بۆ دەگێڕمەوە: چوارچێوەکەی کۆنە.. بەڵام قوڕسە و لە داری مازوو دروست کراوە، کە دەکرێتەوە جیڕەی دێ، کە دایشدەخرێ سی□□□ی دێ.. هەندێ جار وەك (خاتوون سێمانکە) دەچریکێنێ هەندێ جاریش دەنگێکی کەرخی لێوە دێ... کە نەختێ دونیا شێدار دەبێ دەبۆڕێنێ، کاتێ دەکەوینە ناو گەرمایشەوە وشك هەڵدێ و سی□□□ی تەواو لە (ئارگۆن)ی دەستی دەکا.. منیش لە سی□□□ی دەرگاوە دەزانم، کەی باران دەبارێ و کەنگێ هەوا خۆش دەبێ.. تەنانەت وام لێ هاتبوو بە ئەندازیارەکەی کشتوکاڵم دەگوت: بەسە لاوە! بەسە، چیتر ئاوێ بەبنە مێوانەوە مەنێ.. سبەینێ دەبارێ.. ئەندازیاریش وەڵامی دەدامەوە: بەڵام ئێزگە شتێکی دی دەڵێ؟! ـــــ: تۆ گوێ بۆ ئێزگەی خۆت ڕادێرە و منیش گوێ لە ئێزگە تایبەتیەکەی خۆم دەگرم. دەشبینینەوە.. کامەیان ڕاستتر دەردەچێ؟! وەکو منیش گوتم وا دەرچوو و باران باری، لەو کاتەوە وای لێ هات سەر کارەکە دەهاتە لای من هەوای ئەمڕۆ و سبەینێم لێ بپرسێ.. ئێستاکە ئەو دەرگایە ژەنگ هەڵدێنێ.. نە کەس هەیە بیکاتەوە، نە کەسیش هەیە گوێ له گوفتاری بگرێ، نە یاوەر و خەمڕەوێنێکیشی هەیە... نامەیێکم بۆ ئاوەڵ زاواکەم ناردبوو، پرسیارم لێ کرد بوو خەبەرم بداتێ داخۆ ماڵەکە، بەتایبەتیش دەرگاکە وەکو خۆیان ماون؟... ئەویش ئەم نامە کورتەی خوارەوەی بۆ ناردبوومەو□: »س□□اوت لێ بێ ئاوڵ زاوا! چوومە تەماشای دەرگاکە، ئەوا ئێستاش پێت دەڵێم: دەرگا ساغ و سەلیم هەر لەجێی خۆیدایە.. بەڵام نە وەك جاران گۆرانی دەڵێ و... نەسی□□□ی دێ... بەڵکو وەك یەکێ بە ددانان جیڕە جی□□ د□کا، وەك سەگی پێکراویش نسکە نسکی دێ.. سەرکار هەوا□□ت دەپرسێ، هەروەها خەڵکی گوندی هەموویان، لێت دەپرسن..« نامەکەم دایە دەست کوڕەکەم بیخوێنێتەوە، بەڵکو هەست بەوە بکا، کە من پێویستیم بە ماڵێیە و سووڕەی ناوك نیم بڕابم و فڕێ درابمە بیرێکی قووڵەوە.. ئایا دەزانی چی پێ وتم؟:

ـــــ: ئوی پیر وك منداانن، ب دوای حسانوی ختان ناگن،
جا چ كس هب بووتانا بقیژنن، یاخد یك بتان بژن! ـــــ:
ئاخ.. من ئستاك لكوم؟ ب ی خت بگر! ئوا سیر و تیژاو
وك یكیان ل هات.. هر چندی نیشتوانم قسی لگ بكم، ئدی
قس لگ ك بكم؟! لگ ئوشا حزم ل قس كردن بام ن
جگا یكی لبار دبینم، نكس هی لگی بئاخفم.. دستی
جحان لباخچك دادنیشن و قومار دكن.. تز دوور دكومو،
یكتری دئامز دگرن و بماچان دكون بر یكتر.. تزكی دی
دوور دكومو منداو و دایكان دبینم، ئر كسكی هاوتمنمی
تدا نیی، بی لگ یز داب یاخود دیانبینی گرما تنگی
پ هچنیون؟ نازانم.. بام هیچیان نابینم، لوانی تووشی
یككیان ببم، فرمانبركی بانق.. یا هر ب نموون (باش
كاتب)، بام تز قا ل قسكانیانم بد نیی.. جاركیان لگ
سرتیپكی خاننشین دا پك گیشتین، پم وت: ئم سا ورزی زان
باش دب، باخوانكانیش ب درژایی ژ ئاو بباخچكانیانو
دن، كچی ئو باسی (لزر)ی ب دكردم: كهموو شت دب:
ـــــ: (لزر) تپ ل نو دبا.. ئگر زوو یا درنگ جگای
دگرتو ئیتر تپ ش دبنهو. پاشان ئوی گایو، ك چن
تپكی بتالینكی (ئینگلفنكسی) ل ناو بردوو.. باسی
تقینوی بمبای گور گوریشی دكرد، داخی ئویشی بوو ب كپی
سر دنتو!! وك بی ئوی كرد بووی ل پلكووتی دوا
هناس زیاتر نبوو! ئم باسی شی ب دكردم، ئوانی دیش باسی
داوو درمان، كی چاك بووتو و چن سنگیان ب ملحم شلاو..
یان ئو پكی دینكفی پرفیسر بی داناو بكاری بهن.
یككیان خكی گوندی (كراسن) بوو ناوی (یگی یان یرگی) بوو،
ئوی ب دگاو، چن هموو بیانیان وسر و پی خی
ادا.. تاكو پتری خین ل مشكدا بگ.. لگ ئوشدا ك نگ
و وخسارت ددی، زرد هگاو، تنانت وات ب خیادا دهات،
ب درژایی ژیانی تنك خونكی بسریدا نگاو! ملی قد قد
ببوو، چناگیشی دیار بوو ناو ناو دلریو.. ئگر ئو
(یرگی) یان ددای دستم و پمیكم ل دست دنا، ئو كات
دتبینی چنی خون ل دماراندا دگ.. لبر ئوی ئم سایش
هر لر بووم، وام ل هات هستم ب ئشك دكرد ل كاوی چكم.
ئیتر هاوارم كرد: ئی هاوار هی خودای خریكم دمرم..! هندی
درزی ئاژنم بكن وایان ل كردووم وك بژنگم ل هاتوو.. دم
ئش و قسیش ناكم. جاركیان ئاوز زاوكم تپی پمیكی
پ بوو: ـــــ: ب كو؟ ـــــ: پارچ زویكیان ل هروزی

داومەتێ، ئەوا ئێستاش دەچم تەختی بكەم، (وێنجە)ی بۆ پێچۆڵێ تیا دەچێنم، بۆ لەگەڵم نایێی؟ وەرە چ دەبێ با ببێ. لەگەڵی چووم.. كێڵگەكەمان تەخت كرد، بژارمان كرد، ئێوارە داهات، منیش هیچ ئێشێكم تێدا نەما.. وەك بڵێی كەسێ بە دەست لێی دەرهێنابم و لە بن خاكی نابم. بەسەرۆكی كۆمەڵەی هەرەوەزیم وت: ئەوان ئاسا، پارچە زەوییەكیش بدە بە من، زۆر دەرد هەنە پێویستە پێی دەرمان بكەم. سەرۆك وتی:ـــــ جا تۆ پارچە زەویت بۆ چییە؟ چیت پێ چاكە ئ□و□ی بكە..!! بە سەرمدا قیژاند:ـــــ مێرگێكی بەردراوم بدێ، ئەو وەختە پێت دەڵێم چیم پێ چاكە.. ئەویش ڕێزی لێ دەنام، چونكە من یەكێكم لەوانەی كە بەشداریان لە دامەزراندنی كۆمەڵەی هەرەوەزیدا كردووە. مێرگێكی دامێ، بەڵام دەزانی لە كوێ؟ لە بن كلكی كسۆكی..، لە چۆلەوارێكی بەیار و بێ ئاودا.. پێش ئێستا مێرگ بووە، وازی لێ هێنراوە زڕەگیا و وشترالووكی لێ شین بووە و، خاكەكەی خنكاندووە و زیانی پێ گەیاندووە.. ئیتر پێی بەسەردا نەهاتووە.. من خۆم بە پلەی یەكەم باخەوانم، لەگەڵ ئەوەشدا تەخسیریم نەكرد، زڕەگیا و بیژۆكم دانە دانە لێ بژار كرد، بڕینمەوە.. لە ڕەگەوە دەرم كێشان و دوورم فڕێ دان. مێرگەكەم پاك كردەوە، بەڵام لە ڕەگ و ڕیشەی (قرانیا) یێك هەڵنگووتم.. ڕەگی لە قووڵایی خاكدا گیر كرد بوو، نە د□ه□زایەوە، نە دەشبزووت.. گەلێكی بە دەسكەپێمەڕان لەگەڵ خەریك بووم، بێ هوودە بوو. تەنیشتم كۆڵین، بەڵام ڕەق و بەگرێ بوو، توند توند خۆی بە خاكەوە گرتبوو نەیدەویست لێی بێتەوە، گشت لق و پۆپم بڕین، لقێك نەبێ چیدی پێوە نەما، لەگەڵ ئەوەشدا پێم دەرنەكێشرا. یەكشەمم□ یێك بەگژی داچووم، وەك ئەوەی بەگژ دڕندەیێك دابچم.. بڕیمەوە، بن كۆڵم كرد، هەناسە بڕكێم پێوە نووسا كەفم هەڵدا.. ئاخری دەرم كێشایە سەر زەوی. ئیتر مێرگ كەوتەوە هەناسەدان. لە جێی (قرانیا) یەكەشدا، دار گێڵاسێكم لێ چەقاند، (خۆخ و هەرمێ)یشم لێ ڕواند.. تۆی سێپەڕەیشم كۆكردەوە و زەوی یەكەم پێ تۆدا.. ئاوم پێوەنا و لێی گەڕام تا شین دەبێ.. لە جێژنی (قەدیس قووستەنتین)دا لەگەڵ ئاوەڵ زاواكەم چووین بژاری بكەین، تۆ بڵێ چیمان بینی؟؟ گوڵە سێپەڕە و خەشخاش تێكەڵ ببوون، بەری دارحەلووكە سوور ببوو، بۆنی گوڵان كە بەناو دارستان بڵاو ببووەوە، ئاپوورەی هەنگ و مێشی دیكەی عاشق بە گوڵی بۆ خۆی ڕاكێشابوو، باڵیان لێك دەدا و شیلەیان دەمژی.. ئاوەڵ زاواكەم بانگی كردم: دەی با دەست بە بژارێ بكەین..
ـــــ: بژاری چی و حاڵی چی؟ ئەم مێرگە بژار ناكرێ، وازبێنە با هەنگەكان گۆرانی بڵێن و سوپاسی (گاتیۆ) بكەن. ئێوارێ بە سەرۆكم وت: ـــ گەر دەتەوێ بزانی چیم پێ خۆشە، سبەینێ لەگەڵم وەرە دەچینە ناو مێرگەكە.. سەرۆك ڕازی بوو و چووین.

ـــــ: ئا ئەوەتا، ئەوەی کە من پێم خۆشە جەنابی سەرۆك! ـــــ: ئەمە
شتێکی چاکە، بەڵام چاکتر دەبێ ئەگەر دەوجامەیەك لە شەرابی گەمزا
(جۆرە مەیەکی هەرزە چاکی بوەگارانە) بۆ بەر چوکەڵەی چاوانەوە
بنرە.. ئنجا لەسەر ئەو سەپەڕەیەدا پاڵ بکەوە و قەڵێشت پێ بێ، لە
دەور و بەریشتدا، قرچە قرچی کاریلەی برژاو بێ، ئەو حەڵە بۆ چاکی
دەزانم چیت پێ خۆشە… چاکە! من هەندە چەوراییم پێیە.. دیار بوو
ئەوەی پێی بوو دەری هانی و خواردی. پاشان بە ئەوەی سەیری گێڵاس
بکات، یا هەوایەکی پاك و بەگەرد هەڵمژە لەیدا ڕۆیی!! بەم جۆرە
وەك وتی وای نەکرد.. لەو ساوە من بیر لەوە دەکەمەوە کە پێم خۆشە.
جارەکیان بە کیرچم وت هاوڕێی ئەندازیار! پێم دەڵێی ئەوەی بکە،
پێت خۆشە، داخە دەبێ ئەوە چی بێ کە خۆشی لە دەبینرە؟ ـــــ: دەپرسی
چییە؟ ئەوەیە کە بنوی، بچیتە سینەما.. دەشبێ ئەگەر کەسە هەبوو
لەگەڵی بکەی یاری (تەرنیف) ـــــ جۆرە یارییەکی کاغەزی قومارە ـــــ
بکەی.. بەڵام زەوق و میزاجی بەگەردیش ئەوەیە دونیات بە گونان بێ
و لە کوێ پسا لە وەی گرێ بدەیەوە. وتم:ـــــ ئا ئەو زەوق و میزاجەی
تۆ قسەی قۆڕە! تۆ دەزانی ئەو سینەمایەی هەموو ئێوارەیە چاوی تێ
نـــز دەکەیەوە چییە؟. ئەوە وەکـــو ئەو دەنە وایە کە بەشـــووشەوە
دەنووسە.. سینەمای جوان ئەوەیە منی تیا دەژیم، وە ئەمما بایەخ بە
هیچ نەدەی ئا ئەمەیان مردنە..؟! ـــــ: شتەکی ئاساییە خانەنشین
بیت و بحەسێیەوە و بایەخ بەهیچ نەدەی. ـــــ: نەخێر ئاسایی نییە
ئـادەمزادی زینـدوو بـایەخ بە هیـچ نەدا.. ئایـا پەلکەکەیەـك لەم
سرووشتەدا هەیە خانەنشین بێ؟ نەخێر نییە و نایشبێ هەبێ.. قەتت
گوێ لە بووە، هەڵۆیەك خانەنشین کرابێ و هاتبێ لە دیار هەلانەکەی
دانیشتبێ، زاری بەش کردبێتەوە فەرخە هەڵۆیەکان بە دەنووك مشکی
دەرخـوارد بـدەن؟ »هەڵۆ« تـا دوا هەناسـەی دەفڕێ، ئـینجـا بە زەوی
کەڵەواژی دەبێتەوە.. ئەوەم بە گێڕایەوە کە جارەکیـــان لە نزیـــك
(سپییە ئاو)ـە کەوە ڕوویدا: »وەختی پشوودانی نیوە□□□م بوو، لە ژێر
دارسنەوبەرەکدا پاڵ کەوتبووم، بەرخەکانیش دەورەیان دابووم، گوێم
لە هاشەیـەك بـوو بەسـەرمەوە، تەماشـام کـرد هەڵۆیەکـم دی لە لای
(برسنەك)دا دەهات تا دەشهات سەرەو خوار دەبووەوە تا گەیشتە
سەرسەرم.. راپەڕیم ببینم چی بوو؟ سەیرم کرد باڵەکانی لەسەر
مەرگەکەدا جووت کردووە و حەیاتی لەبەر بڕاوە بە ئەوەی زامدار
بووبێ یاخود نووکی دەخوەن هاتبێ… مرد بوو و دەشفەی… ئا ئەوەیە
شتی ئاسایی کوەی خەم لە کاتی فڕیندا بمری.. بەڵام تۆ لەو قەفەسەم
بەند دەکەی دەمویست ئەوەی پێ بەڵێم، لە پێش ئەوەی بیدرکێنم، جوویم
و قووتم دایەوە…« کیرچ سەیرەکی کردم وام تەوە□□امابوو، دەتگوت
یەکەم جارە دەمبینێ..! وتی: ـــــ نەخێر.. دەتبەمە لای دکتۆرەك، پێم

وایە کە تۆ مەشکت نەخەشە! ـــ: لەم گەڕانە لەبەر و دختەران، چاکتر وایە بە خۆت بچیتە سینەما!.. وام زانی لە قسەکانم دەگا، بەڵام دیار بوو تێی نەگەیشتبوو.. وشە بە گوێرەی ئەو وەك ژمارە وایە، دوو هەر دووە و سفریش هەر سفر…! من بەرەو مەرگی بەرفرەو کاکی بە کاکی دەچم.. ئەویش بەرەو بەغدا.. لە کوێ دەگەینەوە یەك؟ ئا ئەمەیە سەری کێشیوم و گێژی کردووم، وەنەی دار کێشە بەسەرمەوەیە، دەسووڕێ و دەسووڕێ تا لە ئاگر و ئارەقەمدا نقوم دەکا… ئێپێ دەبم پەنجەرەکە بکەمەوە هەوایەك بێتە ژوورەوە.. دەیکەمەوە و نایکەمەوەیش، هاێێ هاێو قێێ قێی مەکینان دەڵێ: بە بەبە.. بەبوك.. قرێێێ قێێ.. بوووم… ماتۆڕەکان هەر مەپرسە لە شەقامەکەدا چ زیقە زیقیانە، وەکو بەڵێی زیقەیان لەناو دڵ و گوێی پیاویدا دەچەقێ، دەڕێم ئێستا کەڕ دەبم.. ژمـارەی دانیشتـــووانی شـــاری (تەرشـــاف) خۆی لە ملیۆنێــك دەدا، پارەزگاریشی لەیلە و تیپەکی تەواوی سەربازیش. بەڵێی کەسی وای تێدا نەبێ ئەو هەزارـــ تێ بەێێ پێنج هەزار ـــ ماتۆڕانە دوور بخاتەوە کە شاری تێك دەدەن و مرۆی کەڕ دەکەن؟؟ پەنجەرەکەم داخستەوە، سەرم خستە ژێر سنەوبەرەکە.. ئیتر لەو زیاترم تا ئێستا بە دەستەوە نەماوە.. شتەکی دیکەشم بەخەیاڵدا دێ ئەویش ئەوەیە هەڵبەم… تێنم حەزی لە هەڵمەزینی بەێنی خۆێی زیندوو و گەرمەکەیە، چ قسەیش لەگێڕ کیرچ یا لەگەڵ بەفرگرەکە (سەلاجە) بکەی جیاوازی نییە! بەڵام ئەمەش ئەوە ناگەینە کوێێکەم خەرابە، نەو! ئەو بە دەسەزی و بە شێرەفەوە ئیشی خۆی دەکا، تەنانەت وا دەتە بەرچاو کە لە سکی دایکی نەبووە لە بەرمیلی دا هاتووەتە دەرێ، هەر بەیە بەێنی بنیادەمی لە نایە، پتر لەوەی بەێنی بەنزینی لە دێ.. ئەوەندەی قسەی بە بکەم سوودی نییە، وا ئەم پارچە کاغەزەکەی بۆ دەنووسم: » کوێم کیریل! ئەمن دەچمەوە گوندی، ئەوان نەمامان دەگوێزنەوە لە شوێنی تر بیەوەنن…. تۆ منت هێنایە شار لەوەم بەوەنی… پیر بووم کوێم.. من ڕێگ و ڕیشەم لەێرە نییە… ڕێگ و ڕیشەی من لەوەیە، لە گوندی. ئەوا منیش دەچمەوە بە دوایدا دەگەڕێم.. کە سیس دەبم و وشك هەڵدەم، بەچاوی کراوەوە دەچمە نەو گەڕێکەم… بمبورە ڕێێێم! بە دوای منیش دا مەگەڕێ.. من بەرەو مەرگ و مەرغوزاری کاکی بە کاکی و فراوان ڕێیشتم.. بەڵام تۆ، تۆیش بەردەوام بە لە ڕێگەی خۆت بەرەو بەغدایە.
باوکت: گاتیە«

(*) له ژماره 2 ی ساڵی دووه‌می گۆڤاری (الاداب الاجنبية)ی سووریيه‌وه كراوه به كوردی.